

ІНТЕНЦІЇ НАРОДЖУЮТЬ РЕАЛЬНІСТЬ

Войчех Гертих ОР. Віра і дія / Пер. з пол. Ірини Єрмак. — К.: Дух і Літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2014. — 352 с. — ISBN 978-966-378-343-7

У травні 2014 року у Києві відбулась презентація книги «Віра і дія» особистого теолога нинішнього Папи Римського Франциска — Войчеха Гертиха. Також відбулись відкриті лекції: «Революція Папи Франциска» та «Богослов'я в історії або етика в історії?».

Перша лекція була присвячена відходу від лівих і правих ідей у сучасній католицькій теології на користь серединного шляху. Теолог зазначив, що нинішній папа критично дивиться на будь-які ідеї ідеологізації християнства на користь вирішення соціальних проблем. «Ми маємо проповідувати не соціальну справедливість, а передусім християнську любов», — сказав Гертих.

У другій лекції автор спробував поглянути на історію людства як історію Божого Об'явлення та моральні наслідки такого бачення. Ця лекція стала ще однією цеглиною нової мисленевої споруди, яку з початку Майдану розбудовують разом інтелектуали Європи в рамках «Європейського Форуму».

У своїй новій книзі «Віра і дія» Войчех Гертих ставить нас віч-на-віч із питаннями сучасності, більшість з яких стосуються людини і її дій. Крізь усі тексти, з яких складається книга, тягнеться один мотив, який їх поєднує. Це — ідея відповідального діяння в перспективі віри. Від перших до останніх сторінок книги відчувається віра автора в те, що християнство може сказати щось надзвичайно важливе для сучасної людини. Тексти вказують на різноманітні аспекти європейської культури і цивілізації в широкому розумінні, зокрема в її економічному й суспільному вимірі. Вони торкаються проблематики контакту культур Сходу і Заходу, морального сенсу історії в контексті «зіткнення цивілізацій», а також цінності хвороби й старості в суспільному житті. Всі аспекти людського життя включені тут у перспективу віри, яка надає їм нового, глибшого, а разом з тим і більш людського характеру. Виявляється, що саме віра може уздоровити й врятувати європейські культури.

Окремо хочеться зазначити про розділ «Історія крізь призму цивілізацій: Гантінгтон і Конечний». Якщо перший філо-

соф історії відомий для українського загалу, то Фелікс Конечний майже не знаний в українському академічному середовищі. Особливою цінністю згадки про Конечного є те, що він є провідним представником філософії історії у Польщі та фундатором однієї із традицій польського історичного нарративу, але в Україні є невідомим.

Моральна теологія є мало відомою дисципліною серед українських науковців, відповідно книга «Віра і дія» стане у нагоді не тільки теологам, але і світським ученим. Взаємозв'язок декларацій, інтенцій та їх втілення у реальність — ось провідна думка теологічної книги, що сповнена сучасних прикладів із реального життя.

Це видання поповнило низку не менш значних і цікавих попередніх українських перекладів книг сучасних європейських теологів і філософів: Яна Клочовського, Курта Коха, Яцека Салія, Серве Пінкерса та інших.

Біографічна довідка: Отець Войчех Гертх (нар. 1951 р.) — польський домініканець, член Генеральної Ради Домініканського Ордену, Теолог Папського Дому, член Папського Комітету з Міжнародних Євхаристичних Конгресів. До домініканського новіціату вступив після завершення навчання на історичному факультеті Університету ім. Адама Міцкевича. У Папському Університеті св. Томи «Angelicum» у Римі захистив докторську дисертацію з моральної теології. Автор багатьох публікацій і книг, зокрема «В турботі про дух» (W trosce o ducha, 1998), «Іспит совісті моральної теології» (Rachunek sumienia teologii moralnej, 2004), «Як жити благодаттю. Плодовитість Бога у людських учинках» (Jak żyć łaską. Płodność Boża w czynach ludzkich, 2006), «Бог — джерело закону. Євангелія, Ізраїль, Природа, Іслам» (Bóg źródłem prawa. Ewangelia, Izrael, Natura, Islam, 2008).

Євгеній Білоножко,
кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії
Київський національний університет ім. Вадима Гетьмана

Evheniy Bilonozhko,
PhD in Philosophy,
Docent at Philosophy Department of
of the Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman

Анотація надійшла до редакції 30.10.14

Роберт Нозік. Анархия, государство и утопия / пер. с англ. Б. Пинскера под ред. Ю. Кузнецова и А. Куряева. — М. : ИРИСЭН, 2008. — 424 с.

Робота сучасного політичного філософа Роберта Нозіка присвячена обґрунтуванню неминучості та справедливості існування «мінімальної держави». Як вихідний пункт автор розглядає «природний стан» суспільства, в якому ще немає держави, й діють базові етичні норми — право людини розпоряджатися собою, привласнювати матеріальні об'єкти, що нікому не належать, і добровільно обмінюватися з іншими людьми своїм майном. Нозік доводить, що держава, тобто організація, що володіє монополією на насилля, може виникнути із «природного стану» шляхом добровільного делегування людьми первинних прав. Ця держава буде мати своєю функцією винятково захист життя та власності громадян від насильницьких зазіхань. Усіляке розширення її функцій (зокрема, створення інститутів «соціальної держави») означатиме порушення базових прав людини та зумовлюватиме негативні наслідки для суспільства. Всі необхідні громадські функції, крім захисної, мають реалізовуватися на підставі добровільної співпраці.

Лал Дипак. Непреднамеренные последствия. Влияние обеспеченности факторами производства, культуры и политики на долгосрочные экономические результаты / Т. Данилова (пер.). — М. : ИРИСЭН, 2007. — 337 с.

Книга присвячена одному із найактуальніших питань сучасної економічної науки — значенню культурних передумов для економічного зростання в різних країнах світу. Це спроба міждисциплінарного та крос-культурного пояснення економічного піднесення Заходу (порівняно й на тлі китайської, індійської та ісламської цивілізацій). Розглядаючи тисячолітній період економічного розвитку Євразії, автор намагається віднайти відповідь на запитання: чи має модернізація неминуче супроводжуватися вестернізацією, і доходить висновку, що, хоча ці два показники були тісно переплетені в економічному розвитку Заходу, ця умова не завжди виконувалася у решті світу.

У книзі розроблено нову аналітичну схему, що дозволяє інкорпорувати «культуру» в економічний аналіз.

Людмила Северин-Мрачковська,
к.філос.н., доцент кафедри філософії,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
Lyudmyla Severyn-Mrachkovska,
PhD in Philosophy,
Docent at Philosophy Department
of the Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman

Анотації надійшли до редакції 19.09.14